

ROERMONDER TONGVAL.

Euver innigen tiet ging¹ ig ens² wanjele euver et³ schaur⁴ langs de Maas en vonj dau eine boer, dê⁵ sig spooide om nau hoes te komme. Ig hat gêr gewete wovandan dê mins waas en had hem gêr so get van sien dôrp⁶ gevraugt; want so allein te wanjele is gein aardigheid. Vruntschap, sag ig, wie laat iss-et? — Veer oere, meneer. — Nog so vreug, en geer spooit ug so: geer hebt⁷ vast haust? — Jau, ig woon te *Echt*, en ig wol neet gêr laat toes komme. —

Ig begóss hem doen het ein en anger⁸ euver sien gemeente te vrauge, en mittét mien geweunte is om de bouteluu nau aai vertelselkes van hekse en spoke en son deuntjes outen aaijen tiet te vrauge, vroeg ig hem aug, ofter gein plaatse in *Echt* of in de hei in de omstreke ware, wo so get van vertelt⁹ wurt. Doen zagter mig onger⁸ angere⁸ det in den Egterbóss op de hei, ein plaats waas, die de *kêtel* het¹⁰; det is ei groot gaat mit minse henj gemaukt, wo waal ei gans hoes in kan staune¹¹. Die plaats mot schrikkelik alt seene¹¹, zagter, want dau van wurt vertelt⁹, det euver heel, heel langen¹² tiet, wie hie nog eueveral Reuse woonde, die koel door tjwee¹³ groote Reuse sol gegrave seene¹¹, om dau hoester te sitte, merre¹¹, zagter, det motte al aardige kêrels zeen gewêst: want ig heb⁷ deks⁷ heure segge¹⁴, det die dau tjwintig¹³ jaur op gewirkt hebbe⁷. De teen eerste jaur hadde se mer altied gegrave songer¹⁵ sig aantesprêke; doen vloog dau eine vogel: „Kiek ens!“² sag eine, „dau vlugt eine raaf.“ „Nê, zagten angere⁸, „det is ein krei,“ en doen wirkede se mer veuraan. Weer teen jaur daunau sag dê neine weer: „Ig gluif tog det-et³ eine raaf waas.“ „Og kom!“ sag toen dê neerste, „det is gein aardigheid. Dou bes⁷ mer eine swetser, mit tig wil ig neet meer wirke,“ en hê pakde sien schüb op te rük en gong⁸ voert. Doen mos sie kammeraut van ermooi aug oetscheije, en so is die koel begost en neet vêrdig gemaakt.

Me mot bekinne, sag mine boer, det die Reuse, wi groot die aug ware, tog neet veur swetsers konne gescholdje wêre. Nou is me so neet meer op sie werk.

Dê boer dag mer obbet¹¹ werk, mer sie vertelselke deei mig wi-er dinke; want det isset insigste, waat ig ooit van mie lêve hie, nou dees kantje, van Reuse of van Reusentiet heb⁷ heure vertelle, en zeker kan dit vergeleke wêre mit waat gesagt wurt van anger⁸ plaatse van Reuse, die berge gemaakt hebbe⁷ en onger¹ wêges de zantj out de klompe

¹ uitspraak der laatste *g* als in het Fransche woord *étang*.

² uitspraak tusschen *ens* en *eins*.

³ laatste *e muet* der Franschen.

⁴ scherpe uitspr. der *sch* zoo als in het Hoogduitsch; de *au* wordt uitgesproken als in het Fransche woord *auteur*. (*Schaur* beteekent een hoogen steilen oever langs het water.)

⁵ *ê* als in *être*.

⁶ hoogd. *ö*.

⁷ uitspraak der *e* zoo als in *geraas*, *getal* enz. of de *e muet* der Franschen.

⁸ *ang* zoo als in *angst*, zonder de *g* veel te laten hooren.

⁹ korte uitspraak der lettergreep *telt*, de laatste *e* tusschen *e* en *i*.

¹⁰ korte uitspraak tusschen *het* en *hit*.

¹¹ *e muet*.

¹² de laatste *n* wordt weinig gehoord.

¹³ de *j* zeer kort.

¹⁴ *seg* zoo als in *segment*, en *ge* zoo als het Fransche *gue* in *longuement*.

¹⁵ de *g* wordt weinig gehoord.

geschut, of get van den¹⁶ drek, dai si droge, hebbe⁷ laute valle, wo de heuvels van gekomme seene¹.

Es ose lansman, dê goje vader *Picardt*, 'et vertelselke van de *kêtel* gewete had, dan hatter det seker aug bi de reusehistories in sie book geschreve.

CHARLES GUILLON.

ROERMOND
8 December 1844.

Opmerkingen:

- Enkele duidelijke drukfouten in de tekst werden aangepast. Zie hiervoor het artikel van P. Bakkes, De 'Roermonder tongval' uit 1844 van Charles Guillon, in: *Roerstreek '84. Jaarboek Heemkundevereniging Roerstreek* 16 (1984), blz. 151-155.
- Over de ontstaansgeschiedenis van deze tekst en de verspreiding van de door Guillon meegedeelde volksvertelling, zie: P. Nissen, Dr. Louis Simons en de eerste studie over het Roermonds dialect (3), in: *Veldeke* 55 (1980) nr. 6, blz. 13-30, en de inleiding bij: P. Nissen, *De akkoorden van het gemoed. Het literaire leven in Roermond in de negentiende eeuw*. Stichting RURA. Roermond 1986.
- Met 'ose landsman, de gôje vader Picardt' bedoelt Guillon de predikant, medicus en geschiedschrijver Johan Picardt (Bentheim 1600-Coevorden 1670), die met name over de geschiedenis van Drenthe schreef en daarbij uitvoerig aandacht besteedde aan witte wijven, reuzen en verschijningen van de duivel in menselijke gedaanten.

¹⁶ de n wordt weinig gehoord.